

Sygn. akt IV CSK 686/19

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku Parafii Rzymsko-Katolickiej [...] w I.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni Parafia Rzymskokatolicka [...] w I. skierowała do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 12 września 2018 r., którym oddalono jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w I. z dnia 23 lutego 2018 r., oddalającego wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, tzn. jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi, wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ. oraz z dnia 3 lutego 2012 r. II UK 271/11, nie publ.).

Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 - nie publ), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi

(zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 - nie publ.).

W sprawie niniejszej skarżąca nie sformułowała konkretnego zagadnienia prawnego, którego rozwiązaniem powinien zająć się Sąd Najwyższy. Przedstawiła jedynie wątpliwość związaną z okolicznością, czy możliwe jest przyjęcie istnienia dobrej wiary podmiotu publicznego w objęciu w posiadanie służebności przesylu, gdy nieruchomość jest odzyskiwana w postępowaniu regulacyjnym. Wskazała również na charakter zwrotu nieruchomości wyłączonej jako nabycia pierwotnego i związany z tym faktem brak możliwości przyjęcia biegu terminu zasiedzenia. Opisała także szeroko szczególną sytuację Kościoła Katolickiego przed 1989 r., utrudniającą dochodzenie roszczeń przez ten podmiot i podkreśliła, że weszła w posiadanie przedmiotowej nieruchomości dopiero w 1995 r.

Wobec braku sformułowanego problemu prawnego przedstawionego do rozwiązania, co uniemożliwia przyjęcie skargi do rozpoznania jako zawierającą istotne zagadnienie prawne, Sąd Najwyższy jest władny do podkreślenia jedynie na marginesie, że fakt nabycia pierwotnego nie oznacza, iż do chwili jego nastąpienia nie mogły na nieruchomości występować zdarzenia lub sytuacje faktyczne potencjalnie wywołujące skutki prawne. Oznacza tylko, że takie skutki nie mogły nastąpić przed chwilą nabycia gruntu przez uprawnionego. Ponadto, skarżąca koncentruje swe argumenty wokół przeszkód w broniении własnych praw, których - jej zdaniem - doświadczała przed 1995 r., nie odnosi się zaś w ogóle do okresu pomiędzy datą objęcia nieruchomości w posiadanie, a 2011 r., kiedy to upłynął termin zasiedzenia. W tym - dostatecznie długim - okresie nic nie wskazuje na to, by wnioskodawczyni nie miała możliwości dostrzeżenia instalacji energetycznej na swoim gruncie, bądź by doświadczyła przeszkód o charakterze ustrojowym lub faktycznym, utrudniających jej sprzeciwienie się ich przebiegowi. Z tej przyczyny argumentacja skarżącej nie ma bezpośredniego związku z faktyczną i prawną podstawą orzekania w tej sprawie, nie może więc uzasadniać przyjęcia skargi do rozpoznania.

Na marginesie Sąd Najwyższy podnosi, że ta sama problematyka nie może przesądzać zarówno o występowaniu potrzeby dokonania wykładni przepisu prawa, jak i o oczywistej zasadności. Nie sposób bowiem przyjąć, że te same okoliczności

ilustrują naruszenie przepisów prawa widoczne bez głębszego namysłu dla przeciętnego prawnika, a jednocześnie uzasadniają występowanie potrzeby rozwiązania przez Sąd Najwyższy rozbieżności interpretacyjnych niedających się usunąć za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach zaś orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.